

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/98/2018
Identifikačné číslo spisu: 8016200828
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200828.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne M. H., bytom N. XX, XX XXX X., K. V., právne zastúpenej V4 Legal, s. r. o., so sídlom v Žiline, Tvrdeho 4, proti žalovanej Sociálnej poisťovni - ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej zo dňa 28. novembra 2013, č.: 45425-2/2013-BA, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/21/2016-225 z 27. marca 2018, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a .

Kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1 Uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/21/2016-225 z 27.03.2018 súd žalobu žalobkyne ako podanú oneskorene odmietol.

2 V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že správny orgán so žalobkyňou ako účastníčkou správneho konania konal, druhostupňové rozhodnutie pobočky žalovanej zo dňa 28.11.2013 č. 45425-2/2013-BA bolo žalobkyni doručované a rozhodnutie bolo prevzaté osobou, ktorá bola ochotná zásielku prevziať. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Sžsk/55/2017 zo dňa 13.12.2017, ktorým bolo zrušené skoršie rozhodnutie krajského súdu v tejto veci vyplýva, že rozhodnutie žalovanej zo dňa 08.08.2013 o tom, že žalobkyni bolo zrušené povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 31.05.2012 nie je rozhodnutím, ktoré by sa v zmysle § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „zákon o sociálnom poistení“) doručovalo povinne do vlastných rúk, keďže ide o rozhodovanie podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 Zákona o sociálnom poistení. Najvyšší súd tak vyslovil, že rozhodnutie žalovanej zo dňa 28.11.2013 č. 45425-2/2013-BA, ktorým rozhodla o zamietnutí odvolania žalovanej voči uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu, bolo žalobkyni doručované žalovanou v súlade so zákonom aj vtedy, ak ho prevzala iná osoba, čo je preukázané. V tomto konaní

žalobkyňa nespĺnil zákonné podmienky na to, aby súd mohol postupovať podľa § 179 ods. 1 SSP (analog. § 250b ods. 2 OSP) a uložiť žalovanému správne orgánu povinnosť doručiť rozhodnutie.

3 Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalobkyňa, ktorá má za to, že rozhodnutie žalovanej je rozhodnutím o poistnom, ktoré sa podľa § 212 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení doručuje účastníkom konania do vlastných rúk. Žalobkyňa zdôrazňuje, že žalovaná v spolupráci s príslušnou sociálnou poisťovňou Poľskej republiky rozhodovali postupom, stanoveným európskou legislatívou, majúcou prednosť pred vnútroštátnou legislatívou. Postup žalovanej v predmetnej veci, kedy doručil žalobkyni napadnuté rozhodnutie zákonom odporujúcim spôsobom má zásadný vplyv na základné práva a slobody žalobkyne. Ako osoba priamo zúčastnená v procese určenia uplatniteľnej legislatívy žalobkyňa nemá takmer žiadnu účinnú právnu možnosť ovplyvniť toto konanie príslušných inštitúcií sociálneho poistenia. Výsledok takéhoto postupu má však možnosť napadnúť v rámci vnútroštátneho postupu v konaní o podanom odvolaní proti riadne doručenému rozhodnutiu správneho orgánu. Žalobkyňa má za to, že zmyslom vykonávacieho nariadenia nie je len určenie predbežne uplatniteľnej legislatívy, ale aj zabezpečenie možnosti účinnej obrany dotknutej osoby proti rozhodnutiu o tom, ktoré právne predpisy sa na ňu uplatňujú. Žalobkyňa nesúhlasí s právnym posúdením veci Krajským súdom v Prešove, pokiaľ ide o právny názor, že žalobkyňa nie je opomenutým účastníkom podľa § 179 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) a vzhľadom na uvedené navrhuje, aby kasačný súd uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Sa/21/2016-225 z 27.03.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a súčasne, aby odložil vykonateľnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa zo dňa 28.11.2013 č. 45425-2/2013-BA.

4 Ku kasačnej sťažnosti žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, ktorá považuje uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/21/2016-225 z 27.03.2018 za vecne správne. Ustanovenie § 212 ods. 3 zákona o sociálnom poistení taxatívnym výpočtom určuje, na ktoré prípady sa vzťahuje doručovanie rozhodnutí do vlastných rúk. Ak by bolo povinnosťou prvostupňového orgánu a žalovanej doručovať aj rozhodnutie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia do vlastných rúk, musela by byť táto povinnosť v zákone priamo zakotvená. Tieto rozhodnutia sa však neoznamujú doručením rozhodnutia do vlastných rúk. Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa, ako aj žalovaná so žalobkyňou konali ako s účastníkom administratívneho konania a doručovali jej označené rozhodnutia na známu adresu v cudzine. Žalovaná tiež poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa č. 700-4160-55/2013-SL z 08.08.2013, ako aj rozhodnutie žalovanej č. 45425-2/2013-BA z 28.11.2013, ktorým odvolanie žalobkyne zamietla a predmetné rozhodnutie potvrdila, boli doručované rovnakým spôsobom, pričom voči prvému sa žalobkyňa odvolala v zákonnej lehote. Žalobu zo dňa 25.11.2016 považovala žalovaná za podanú po uplynutí zákonnej lehoty. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná navrhuje, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

5 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne bola podaná nedôvodne, a preto je potrebné ju ako nedôvodnú zamietnuť.

6 Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

7 Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia:

- a) nepriznání dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, 1) o uložení pokuty a penále,
- d) prerušení konania,
- e) zastavení konania.

8 Podľa § 179 ods. 1 SSP, ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

9 Podľa § 179 ods. 7 SSP ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

10 Podľa § 98 ods. 1 písm. d/ SSP správny súd odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

11 Podľa § 55 ods. 3 SSP každé podanie posudzuje správny súd podľa jeho obsahu.

12 Podľa § 202 ods. 2 SSP prvej vety správnu žalobu fyzickej osoby (v sociálnych veciach) správny súd posudzuje neformálne.

13 Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie sociálnej poisťovne.

14 Podľa § 446 ods. 1 kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok, ak tento zákon neustanovuje inak.

15 Podľa § 447 ods. 1 kasačný súd môže na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

16 Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

17 Žalobkyňa sa žalobou opomenutého účastníka domáhala, aby súd zrušil rozhodnutie žalovanej č. 45425-2/2013-BA zo dňa 28.11.2013 a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie. Mal za to, že keďže správny orgán nedoručoval predmetné rozhodnutie do vlastných rúk, žalobkyňa je opomenutým účastníkom podľa § 179 ods. 1 SSP.

18 Otázkou, či žalobkyni bolo rozhodnutie žalovanej zo dňa 28.11.2013 č. 45425-2/2013-BA doručované nezákonne sa v prejednávanej veci zaoberal už Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 9Sžsk/55/2017 z 13.12.2017. Kasačný súd považuje za nadbytočné a pre konanie nevhodné opätovne opakovať dôvody, ktoré uviedol už v uznesení sp. zn. 9Sžsk/55/2017 z 13.12.2017. Tieto sú účastníkom známe a na ne súd odkazuje aj v tomto rozhodnutí. Preto na tomto mieste iba v stručnosti poukáže na skutočnosť, že rozhodnutie žalovanej zo dňa 28.11.2013 nie je v zmysle § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. potrebné doručovať do vlastných rúk, keďže ide o rozhodnutie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, nie rozhodnutie o poistnom. Uvedené bolo žalobkyni doručované v súlade so zákonom aj vtedy, ak ho prevzala iná osoba, ochotná odovzdať ho žalobkyni. Žalovaná so žalobkyňou konala a rozhodnutie jej riadne doručila, preto ju nie je možné považovať za opomenutého účastníka podľa § 179 ods. 1 SSP.

19 Žalobkyňa v kasačnej sťažnosti zdôrazňovala zmysel vykonávacieho nariadenia, k čomu je potrebné uviesť, že tento účel sa prejednávanej veci nemôže žiadnym spôsobom dotýkať. Vykonávacie nariadenie určuje pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia v rámci Európskej únie, nijak nesúvisí s procesnými predpismi aplikovanými vo vnútroštátnom súdnom konaní. Žalobkyňa mala možnosť, pokiaľ sa cítila rozhodnutím pobočky žalovanej ukrátená na svojich právach, domáhať sa nápravy v odvolacom správnom konaní, čo aj urobila. Ak žalobkyňa nepodalala včas žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovanej napriek tomu, že jej bolo rozhodnutie o odvolaní žalovanej doručené zákonným spôsobom, nie je možné zhojiť skutočnosť, že opomenula včas sa domáhať svojich práv,

podávaním žalôb opomenutého účastníka. Žalobkyňa tiež nie je ukrátená tým, že sa na ňu nevzťahujú žiadne predpisy sociálneho zabezpečenia, keďže ako uviedla žalovaná, vzťahuje sa na ňu legislatíva Poľskej republiky.

20 Po ustálení právneho názoru, že žalobkyňa nie je opomenutým účastníkom, pretože jej rozhodnutie žalovanej bolo doručenné zákonným spôsobom, správny súd dospel k záveru, že žalobkyňa zákonné podmienky uvedené v § 179 ods. 1 SSP nesplnila. Aj s týmto názorom krajského súdu je potrebné sa stotožniť.

21 Vzhľadom na uvedené dôvody považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za nedôvodnú a rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobkyne zamietol.

22 Žalobkyňa v kasačnej sťažnosti žiadala kasačný súd, aby odložil vykonateľnosť rozhodnutia žalovanej (nesprávne uvedené Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa) zo dňa 28.11.2013, č. 45425-2/2013-BA. Z ustanovenia § 447 ods. 1 SSP vyplýva, že odkladný účinok možno priznať kasačnej sťažnosti, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Správny súdny poriadok možnosť priznať odkladný účinok rozhodnutiu správneho orgánu v konaní o kasačnej sťažnosti neupravuje. Kasačný súd posúdil, preto uvedený návrh ako žiadosť o priznanie odkladného účinku v zmysle § 447 ods. 1 SSP. Po preskúmaní spisového materiálu nedospel kasačný súd k záveru, že by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila žalobkyni závažná ujma. Odmietnutie oneskorene podanej žaloby sa nijakým spôsobom nemôže dotknúť hmotných práv žalobkyne.

23 O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobkyňa v tomto konaní nebola úspešná a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

24 Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.